

آیین یارسان
در اساطیر اقوامِ کُرد

به کوشش منصور یاقوتی

www.ketab.ir

نشر دات

سرشناسه	: یاقوتی، منصور، ۱۳۲۷
عنوان و نام پدیدآور	: آیین یارسان در اساطیر اقوام کرد/ به کوشش منصور یاقوتی
مشخصات نشر	: تهران: دات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۲ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۹۸-۶۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: اهل حق
موضوع	: Ahl-i Haqq
موضوع	: اهل حق -- عقاید
موضوع	: Ahl-i Haqq--Doctorines
موضوع	: کردان -- اساطیر
موضوع	: Kurds--Mythology
ردیفی دیگر	: BP ۲۴۱/۴ ۱۳۹۸
هیندی دیبی	: ۲۹۷/۵۳۸۷
شماره شابک	: ۳۹۶۴۷۲۹

نشر دات

آیین یارسان در اساطیر اقوام کرد

منصور یاقوتی

ابراهیم حقیقی

اول ۱۳۹۸

۷۰۰ نسخه

نویسنده:

طرح جلد:

نوبت چاپ:

شمارگان:

لیتوگرافی: پارسیان - چاپ و صحافی چکاد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۹۸-۶۵-۱

تلفکس انتشارات: ۶۶۴۸۳۰۷۴

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۱	فصل اول
۱۵	فصل دوم
۲۶	فصل سوم
۳۴	فصل چهارم
۴۷	زرتشت به روایت گاتاها
۴۸	فصل پنجم
۵۸	فصل ششم
۶۶	فصل هفتم
۷۴	فصل هشتم
۷۹	آیین یارسان یا اهل حق
۸۰	فصل نهم
۸۳	فصل دهم
۹۹	فصل یازدهم
۱۰۶	فصل دوازدهم
۱۱۳	فصل سیزدهم
۱۳۴	فصل چهاردهم
۱۵۴	فصل پانزدهم
۱۶۴	فصل شانزدهم: دونالدون
۱۸۵	فصل هفدهم
۱۹۲	فصل هجدهم
۱۹۸	فصل نوزدهم
۲۰۹	منابع

پیش‌گفتار

موضوع این نیست که عقابان بلندپرواز نمانده‌اند که پرنندگان کوچک جستجوگر بال پرواز گشوده‌اند، هرچند کسانی که سرشت باغ را می‌شناسند می‌دانند که گاه آوازخوانی پرنده‌ی کوچکی هم می‌تواند امید ما و شر را با انگیزاند.

زند، یاد دکتر امیرحسین آریانپور جزوه‌ای دارد به نام «آیین پژوهش» که می‌تواند چراغ راه پژوهشگران باشد. متأسفانه کسانی که درباره‌ی آیین یارسان در ایران پژوهش کرده‌اند، همین جزوه‌ی کوچک را هم نخوانده‌اند، که اگر می‌خواندند، تکیه بر سند حرف می‌زدند و در جریان تحقیق از نقطه‌ی شک آثار می‌کردند و در مسیر جستجو به یقین می‌رسیدند. هرچند که در بررسی آیین یارسان، از یقین سخن گفتن، بلندپروازی است.

بیشتر آثاری که درباره اهل حق نوشته شده، نه از کسی منتشر شده و ناشر معتبری آن را چاپ و نشر نکرده. صرف‌نظر از «نامه‌ی سرانجام» بقیه‌ی آثار از منابع محکمی هم برخوردار نیستند. متأسفانه یک دلیل آن این است که جامعه‌ی اهل حق مایل نیست در قرن ۲۱ خرد را بر منظر جهانیان مطرح کند و همچنان به شکل سنتی پای‌بند «سرمه» است. هرکس حتی با نیت خوب جهت تحقیق سر از مراکز اهل حق درآورده، دست خالی برگشته. پس دیگر چه جای گلایه؟ و چه جای توقع؟

با این قلمزن هم با همان روش سنتی برخورد شد. آنان که مدعی‌اند پنج قرن سند در صندوقخانه [مُجری] نگه می‌دارند، آن هم با مهر و امضا و اثر انگشت، با درخواست این قلمزن چند اثر بی‌ارزش و سطحی معرفی

کردند که پس داده شد، از بس بی ارزش بود، اما قولی به ناشر ارجمند داده بودم و می باید کار را به فرجام می رساندم. آن هم در شرایطی بسیار دشوار که گفتن ندارد. یعنی بدون شغل، کار، درآمد و یا حمایت.

مأیوس نشده و هر جا که می رسیدم قصد خود را بیان می کردم. شگفتا در نهایت کسانی به یاری رسیدند که توقعی از آنان نمی رفت، افرادی ثریف بی ادعا، زحمتکش و ساده. برتولت برشت می گوید: «نامه را به ک. بی سپردم که دورش افکندند و کسانی باز آوردند که نمی پنداشتم.» باری، وظایف خود را می دانم از زهره طهماسبی و همسر مهناز طهماسبی تشکر کنم. بی رویه منابعی را به دستم رساندند، همچنین از آقای سید سعید ذوالنوری، رشتستان صحنه - با وجود بیماری - و از جناب آقای سید سعدالله انصاری در سرستان کِرنَد غرب - که برخی منابع استراتژیک را به دستم رساندند - نهایتاً سپاسگزاری می نمایم.

آنچه خواننده ی ارجمند بایست در نظر داشته باشد پاره ای حساسیت ها روی موضوع این پژوهش است از همه سو. «قول همکاری که می گفت: «روی میدان مین داری حرکت می کنی.» در این زمانه نباید از پژوهشگر توقع داشت اعمال قهرمانانه انجام بدهد. پس در ژان در ژمان «ژان کریستف» می گوید: «قهرمان کسی است که آنچه را در دستش برمی آید انجام می دهد.» این کتاب یعنی «آیین یارسان در اساطیر اقوامِ گرد» نخستین پژوهش قابل اعتنا و مستندی است که در داخل ایران منتشر می شود، اگر پاسخ گوی بعضی پرسش ها و کنجکاوی ها نیست، مِم شرایط زمانه را باید در نظر گرفت و هم عدم همکاری را. امید است که گامی کوچک و آغازین باشد برای پژوهش های معتبر بعدی، توسط دیگر پژوهشگران.